

Pracovná skupina pre bioenergiu, 31. máj 2022

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 31. mája 2022

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre bioenergiu

Podrobný popis aktivity:

Predseda Alexander Bachler (AT).

Dopad vojny na UA

1. Oznámenie „Zaistenie potravinového zabezpečenia a posilnenie odolnosti potravinových systémov“ a revízia rozhodnutia o začlenení biopalív:

Predseda upozornil na konzekvencie vojny na UA v podobe energetickej krízy v EÚ. Komisia vo svojom oznámení z 23. 3. 2022 okrem iného vyjadrila podporu členským štátom vo využívaní možností znížiť podiel primiešavania biopalív, čo by podľa Komisie mohlo viesť k zníženiu poľnohospodárskej pôdy v EÚ využívanej na produkciu surovín na výrobu biopalív, čím by sa zmiernil tlak na trhy s potravinárskymi a kŕmnymi komoditami. Zástupcovia dodávateľského reťazca biopalív v EÚ upozornili na opakované potvrdenie Komisie, že produkcia biopalív v EÚ je udržateľná a varovali pred priamymi a nepriamymi negatívnymi konzekvenciami jednostranne prijatých akcií členskými štátmi. Upozornili, že dodávky potravín v EÚ nie sú v ohrození, EÚ je v kľúčových poľnohospodárskych komoditách do značnej miery sebestačná a je hlavným vývozcom pšenice a jačmeňa. Invázia na UA však spôsobila celosvetový rast cien poľnohospodárskych produktov na trhoch a odhalila zraniteľnosť systému EÚ – závislosť na dovozoch. To spôsobilo nárast produkčných nákladov, ovplyvnilo cenu potravín a vyvolalo obavy o globálnu potravinovú bezpečnosť.

Sekretariát ďalej informoval o situácii v DE, kde vláda prejednáva návrh na postupné zníženie maximálneho podielu biopalív 1. generácie v doprave zo súčasných 4,4 % až na 0 % v roku 2030.

Diskusia:

DE zástupca uviedol, že v DE ide o veľmi emocionálnu tému, producenti biopalív argumentujú, že už limit 4,4 % bol kompromisom. Teraz sa snažia lobiť u ministra životného prostredia, problémom je, že kabinet v DE môže rozhodnúť jednostranne bez schválenia parlamentu. Upozornil aj na dopad na chemický a kozmetický priemysel, ktoré používajú napr. glycerín, ktorý vzniká ako vedľajší produkt pri výrobe bionafty.

Predseda referoval o situácii v AT, kde aktuálne prebieha debata ohľadom možného zníženia podielu primiešavania biopalív. Ďalej informoval, že v AT doteraz nebola implementovaná smernica RED II, preto zatiaľ nedošlo k výrazným zmenám.

FR reprezentant vyjadril obavy z vývoja v DE, aby potom v EÚ nedošlo k tzv. efektu snehovej gule.

Predseda upozornil na veľké riziká prerušenia súčasných funkčných dodávateľských reťazcov v

EÚ, ktoré sa nedajú zmeniť zo dňa na deň.

2. Oznámenie a akčný plán REPowerEU

Sekretariát informoval o oznámení Komisie REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu (8. 3. 2022), ktoré predstavuje plán, ako Európu zbaviť závislosti na ruských fosílnych palivách do roku 2030. Plnenie cieľov REPowerEU si do 2027 vyžiada dodatočné investície vo výške 210 mld. eur, 225 mld. eur je už k dispozícii vo forme úverov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, okrem toho navrhuje Komisia navýšiť finančné krytie Mechanizmu o 20 mld. eur vo forme grantov z predaja povoleniek v rámci systému EÚ pre obchodovanie s emisiami (EU ETS). Komisia navrhuje posilniť aj dlhodobé opatrenia v oblasti energetickej účinnosti, vrátane zvýšenia záväzného cieľa v oblasti energetickej účinnosti z 9 % na 13 %, ktorý je vytýčený v rámci balíka Fit for 55.

Dňa 18. 5. 2022 Komisia predstavila plán REPowerEU, ktorý má urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie. V rámci balíka Fit for 55 navrhuje zvýšiť hlavný cieľ na rok 2030 v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (OZE) zo 40 % na 45 % prostredníctvom niekoľkých iniciatív:

- zvláštna solárna energia EÚ na zdvojnásobenie solárnej fotovoltickej kapacity
- iniciatíva fotovoltického využívania striech Solar Rooftop a postupné zavádzanie povinnosti inštalovať solárne panely na nových verejných komerčných a obytných budovách
- zdvojnásobenie miery využívania tepelných čerpadiel a opatrení na integráciu geotermálnej a solárnej tepelnej energie v systémoch ústredného kúrenia
- odporúčania Komisie na riešenie pomalého a zložitého povoľovacieho riadenia pri veľkých projektoch v oblasti hlavných obnoviteľných zdrojov energie a cielená zmena smernice o obnoviteľných zdrojoch energie. V oblastiach s nižšími environmentálnymi rizikami by členské štáty mali vyhradiť preferenčné oblasti na výrobu obnoviteľných zdrojov energie, v ktorých by sa uplatňovali skrátené a zjednodušené povoľovacie postupy. Preto Komisia sprístupňuje svoje dátové súbory o environmentálne citlivých oblastiach.
- stanovenie cieľa získať do roku 2030 10 mil. ton vodíka z obnoviteľných zdrojov z domácej výroby a 10 mil. ton z dovozu za účelom náhrady zemného plynu, uhlia a ropy v odvetviach, ktoré sa ťažko dekarbonizujú, a v odvetviach dopravy. V záujme rozvoja trhu s vodíkom by sa kolegislatóri museli dohodnúť na zvýšených diaľkových cieľoch pre konkrétne odvetvia.
- Akčný plán pre biometán, ktorý stanoví nástroje vrátane nového priemyselného partnerstva pre biometán a finančné stimuly na navýšenie výroby na 35 mld. m³ do roku 2030, okrem iného aj prostredníctvom SPP.

Sekretariát ďalej prezentoval hlavné prvky návrhu Komisie o smernici COM(2022) final, (pozmienené RED II):

- zavedenie novej definície s cieľom vymedziť pojem vhodná oblasť pre obnoviteľné zdroje energie
- doplnenie povinnosti členských štátov určiť pozemné a morské oblasti nevyhnutné na inštaláciu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov
- doplnenie povinnosti členských štátov prijať plány určujúce vhodné oblasti pre obnoviteľné zdroje energie
- zmena, ktorou sa rozširuje oblasť pôsobnosti povoľovacieho riadenia, ujasňuje jeho zahájenie, súdne riadenia, opravné prostriedky, atď.
- doplnenie článku, ktorým sa upravuje povoľovacie riadenie vo vhodných oblastiach pre obnoviteľné

zdroje energie

- doplnenie článku, ktorým sa upravuje povolo vacie riadenie mimo vhodných oblastí pre obnoviteľné zdroje energie
- doplnenie článku, ktorým sa upravuje povolo vacie riadenie na inštaláciu zariadení na výrobu solárnej energie do umelých stavieb
- doplnenie článku, ktorý má zaistiť, aby zariadenie na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ich pripojenie, atď. bolo považované za zariadenie verejného záujmu
- doplnenie povinnosti členských štátov, aby boli nové budovy pripravené na výrobu solárnej energie

Sekretariát na záver stručne predstavil odporúčanie Komisie z 18. 5. 2022 o urýchlení postupov udeľovania povolení na projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčenie zmlúv o nákupe elektriny.

Diskusia:

DE reprezentant označil plány Komisie za odtrhnuté od reality, napr. plán urýchliť proces povolo vacieho riadenia. Upozornil, že v DE takýto proces trvá aktuálne cca 7 rokov a aj keby sa skrátil na polovicu, trval by 3-4 roky. Komisia sa navyše zameriava iba na elektrifikáciu. Pritom poľnohospodárstvo je skvelým zdrojom udržateľnej energie a potenciál treba využiť.

FR reprezentant za hlavný problém označil časový rámec 8-10 rokov na dosiahnutie cieľa, za ďalší problém označil financovanie plánu Komisie.

IT reprezentantka vyjadrila pozitívne očakávania organizácie Confagricoltura od plánu REPowerEU, ktorý môže predstavovať aj príležitosti pre poľnohospodárov, najmä pri produkcii biometánu.

Vykonávanie smernice 2018/2001:

1. návrhy vykonávacích nariadení Komisie o pravidlách týkajúcich sa overovania kritérií udržateľnosti pre biomasu z lesníctva a poľnohospodárstva (faktor esca)

Sekretariát informoval o návrhu vykonávacieho nariadenia o stanovení operatívnych pokynov k dôkazom preukazujúcim súlad s kritériami udržateľnosti lesnej biomasy stanovenými v čl. 29 smernice Parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 a o návrhu vykonávacieho nariadenia o pravidlách na overovanie udržateľnosti a kritérií na úsporu emisií skleníkových plynov a kritérií nízkeho rizika nepriamych zmien vo využívaní pôdy, ktoré sa použije 18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti a odo dňa zverejnenia v Úradnom vestníku EÚ.

2. dobrovoľné systémy schválené Komisiou

Sekretariát informoval o dobrovoľných schémach a vnútroštátnych certifikačných systémoch, o schválenie ktorých bola požiadaná Komisia:

Austrian Agricultural Certification Scheme (AACS), U.S. Soybean Sustainability Assurance Protocol EU (SSAP EU), Sustainable Biomass Program (SBP), Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) a European Renewable Gas Registry (ERGAR).

Komisia vykonala kladné technické posúdenia pri programoch AACS, SBP a SSAP EU.

3. revízia Prílohy IX

Európska komisia je na základe čl. 28(6) smernice (EÚ) 2018/2001 splnomocnená na prijímanie delegovaných aktov, ktorými sa zmení zoznam surovín v Prílohe IX častiach A a B doplnením surovín, ale nie ich odstránením. Prejednávaný zoznam surovín, ktoré by potenciálne mohli byť pridané na zoznam: komunálna odpadová voda a deriváty, mydlové hmoty a deriváty, hnedý tuk, destiláty mastných kyselín, technický kukuričný olej, liehovarnícke sušené obilie s rozpustnými látkami, extrakčné zvyšky slnečnicového oleja s vysokým obsahom kyseliny olejovej, ostatný bioodpad, morské riasy a sinice.

Balík Fit for 55

1. revízia smernice RED II 2018/2001

Výbor AGRI o svojom stanovisku hlasoval 20. 4., výbor ENVI hlasoval 16. 5. 2022 a vyzval na zníženie limitu pre biopalivá na báze plodín zo 7 % na polovicu a vyradenie biopalív s vysokým rizikom nepriamej zmeny vo využívaní pôdy (ILUC). Výbor ITRE by mal o svojej správe hlasovať 13. 7. 2022, plenárne zasadnutie Parlamentu 13. 9. 2022. Rada pre dopravu, telekomunikácie a energetiku by mohla stanovisko prijať 27. 6. 2022.

2. normy emisií CO₂ pre osobné automobily a dodávky

Cieľom legislatívneho návrhu, ktorý Komisia zverejnila 14. 7. 2021, je dosiahnuť nulové emisie v cestnej doprave do roku 2035. Výbor ENVI prijal svoje stanovisko 11. 5. 2022, plenárne zasadnutie Parlamentu by malo hlasovať 30. 6. 2022.

Príprava rokovania CDG

Sekretariát informoval o odklade rokovania CDG, ktoré sa bude konať až 14. 9. 2022. Bližšie informácie budú rozoslané mailom.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.